

Tui Puipuia mo te COVID-19: Kāfai e uma te fai o tō tui puipuia

Ni fakalogoaga vĕhea te ōno ke lāgona	Ni ā ni mea e mafai ke fehoahoani	E ōno kamata āfea
Ogohia pe tigā te mea na fai ki ei te tui, tigā te ulu, fitā ma vaivai te tino. Ko nā āuga takalahi iĕnei e lipotia mai.	Tuku he meakie mālŭlŭ pe huhŭ, pe he pepa aiha ki luga o te koga na fai ki ei te tui mohe taimi pukupuku. Nahe milia pe fofō te mea na fai ki ei te tui.	I loto o he 6 ki te 24 itŭlā
Tigāgā nā maho, lagona hĕ mālōhi, makalili tauale, fiva, tigāgā nā pogāivi ma e ōno tutupu foki te fia puai.	Mālōlō lelei ma lahi hau vai e inu. E mafai koe ke inu ki nā fuālākau paracetamol pe ko nā ibuprofen, kae mulimuli ki nā fakatonuga i te puha fuālākau ki te inuga o nā fuālākau. Hakili fautuaga mai te kaufaigāluega o te ola mālōlō kāfai ko ō āuga kua fakalalahi.	I loto o he 6 ki te 48 itŭlā

E vĕia lava ko nā vailākau uma lele, ko te tui puipuia e ōno i ei ai ni āuga mō ni tino. Ko he vāega mahani lava tĕnei ea te tino o te tagata, auā e taku mai ai ko te tui puipuia e aogā.

Ko nā āuga e mahani lava e hĕ fakapokepokegia, e hĕ mataloa foki te i ei ma e hĕ taofia ai foki koe ke nahe faia te vaitui tona lua, pe fakataunuku au fekau i nā aho takitahi.

Ko nā āuga e ōno takalahi kāfai e uma te fai o te vaitui tona lua o te tui puipuia.

Ko nā āuga iĕia e fakapokepokegia lahi e mafai ke tutupu, kae e heāheā lele oi tutupu. Ko nā tino Niu Hila e faia nā tui puipuia kua kolēni ke fōgia nā tŭlaga iĕnei. Ko iĕtahi āuga e ōno āfaina ai te kavekave tāvale pe fakaaogā ni mahini, i he taimi pukupuku. Einā teki lava e tutupu te mea tĕnei, fakamolemole oi talanoa ki tō pule gāluega.

Kāfai e kĕ lāgona ko ō āuga e vĕia e fetau ki te COVID-19, vĕia he tale fōu kae hohoko lava, maualuga tō vevela/fiva, pe kua hĕ ke lagona pe kua hui tau tomi pe ko tau hogitia ki nā manogi, nofo i te fale ma fai hō hukehukega ki te COVID-19.

Kāfai e i ei ni hūiga hĕ lelei na pa atu i te taimi na fai ai tō tui puipuia, e tatau te tino na ia faia tō tui pe ko he tino faigāluega tau te ola mālōlō, oi fakailoa pe lipoti te tŭlaga tĕnei ki te ofiha e fakamaumaua nā tŭlaga venā (Centre for Adverse Reactions Monitoring (CARM)).

New Zealand Government

E mafai foki oi fakailoa pe lipoti e koe hō he hūiga e heki fuafua e tutupu atu ki te ofiha tĕnei, fakaaogā te lātou pepa fai lipoti i luga o te lātou kupega, CARM website: otago.ac.nz/carm.

Kāfai e hĕ kĕ mautinoa nā uiga o ō āuga pe kua fakalalahi, talanoa ki tō fōmai kāiga pe telefoni te Healthline i te numela **0800 358 5453**.

Kāfai e i ei ni mea e popole ai koe i te taimi tenā ki tō haogalēmŭ, telefoni ki te **111** ma fakamautinoa e fakailoa ki ei na fai tō tui puipuia ki te COVID-19 kae ke mafai ai ke iloilo koe fakalelei

Ko nā tui puipuia e fehoahoani ke puipui ai nā tino uma lele e tuha pe fia te matua mai iĕtahi fāmai pipihi foki, vĕia ko te mihela ma te fulŭ.

Hiaki ki tō fōmai kāiga pe kua kātoa nā tui puipuia o ko koe ma tō kāiga. Ahiahi te health.govt.nz/immunisation mō ni iĕtahi fakamatalaga.

E tatau koe ke fakatali pe ko he lua vaiaho talu te fai o tō vaitui tona lua o te tui puipuia o te COVID-19, fātoa fai ai ni ō tahi tui puipuia.

Unite
against
COVID-19

